

Özdeyişler ve Veciz Sözlür

Süryanicede denilir ki;

"Lo Tehze Funoko dlo Dunoko".

"Bedel ödemededen -yorulmadan- rahatlama bulamazsın"

Arapçada şöyle bir söz var:

Denilir ki,

"Kul şî min sok, mhabbe min fok."

"Herşey çarşıdan, ama sevgi yukardandır."

Kürtçede şöyle bir söz var:

Denilir ki,

"Nangi zede bide nanpiji (tannurvan) jboye nane ta taze derbikefi."

"Ekmeğinin daha güzel pişmesi/çıkması için tandırcıya fazladan bir ekmek ver."

Onun için diyorum ki,

Özdeyiş veya vecizeler, çeşitli konulardaki düşünceleri, kesinlikle bilinmesi gereken kuralları, anlamları özce anlatan, sloganlar gibidir. Derin sosyolojik bakışa sahiptirler. Çağrışımları farkındalığı geliştiren filozofik anlamlar içerir.

Yüzyılların mantıksal süzgeçlerinden geçerek günümüze gelen, ortak yaşamın tecrübelerini harmanlayan ve insani bir sentezle günümüze taşıyan Bethnahrin (Mezopotamya) coğrafyası, sanatsal-kültürel yaratıcılığın yanısıra zengin özdeyişleriyle ünlüdür. Coğrafyamızın özlü sözleri çok hünerlidir.

Eskilerin-büyüklerin sözleri-deyişleri, beni var eder ve eğitir. Heyecan vermekle kalmaz, daima ufuk açar, yol gösterir. Onun için KELAMİKİBAR'ları özümsemenin ve yaşatmanın gerekliliğine inanırım. Biliçlenmek için bu çok önemlidir.

Bana göre, insan, olumsuz koşullanmaların ve önyargıların girdabına sıkışıp kalmış hezeyanların etkisinde kalınca, şahsi düşüncelerin labirentlerinde kör yarasalar gibi ölüm dalışları yapmaktan kendini alıkoyamaz. Hırslarına ve ihtiraslarına yenik düşer.

Özgünlük, birbaşkasının özgünlüğüne katkı sunmakla; özgürlük ise, bir başkasının özgürlüğüne hizmet etmekle başlar. Demokratik kültürde olmayan tek özgürlük, fanatik olma özgürlüğüdür. Fanatizm özgünlüğün, özgürlüklerin, empatinin, vicdanın, şefkatın, vefanın, merhametin düşmanıdır. Özellikle

bütün insani değerleri bloke eden bir enzimdir. Bir bilgenin, fanatizmi "insanlığın çocukluk hastalığı" olarak tarif etmesinin nedeni belki de budur.

Onun için sosyal olgunluk ve demokratik kültür için hakaret etmeden, karalama ve iftira yapmadan düşüncenin zenginleşmesine katkı ve hizmet sunulmalıdır.

Modern dünyanın özgün düşünürlerinden ve ünlü yazarlarından biri olan Franz Kafka (1883-1924) bir sözünde şöyle demektedir:

“İnsanın belli başlı iki günahi vardır. Öbürleri bunlardan çıkar: Sabırsızlık ve tembellik. Sabırsız oldukları için Cennet'ten kovuldular, tembellikten geri dönemiyorlar.“

Malfono Yusuf Beętaş